

ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

Упровадження нової української школи (НУШ)

Нормативно-правове забезпечення

Зasadничі основи освітніх змін визначені Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (НУШ) на період до 2029 року та Закону України «Про освіту». У документах окреслені основні напрями реформування: створення нового сучасного освітнього середовища, розроблення і впровадження нових Державних стандартів початкової, базової середньої та профільної середньої освіти, впровадження в освітній процес компетентнісного особистісно орієнтованого навчання, педагогіки партнерства, здійснення підготовки вчителя, створення передумов для інноваційної діяльності, реалізації права закладу освіти, педагогічних працівників на автономію в освітній діяльності, та описано портрет випускника закладу загальної середньої освіти.

Упродовж 2018/2019 н. р. Міністерством освіти і науки України розроблено законопроект «Про повну загальну середню освіту», схвалений Урядом, розглянутий Верховною Радою України у першому читанні та схвалений Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти до розгляду Верховною Радою України у другому читанні.

Концептуальні засади Нової української школи знаходять своє відображення у Державному стандарті початкової освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87¹. Державний стандарт початкової освіти ґрунтується на гуманістичних принципах, презумпції талановитості дитини, цінності дитинства, радості пізнання, розвитку особистості, здоров'я і безпеки дитини. Державним стандартом початкової освіти (2018) передбачено два цикли навчання (1–2 і 3–4 класи), що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти. Зміст освіти у документі представлено у дев'яти освітніх галузях: мовно-літературній, математичній, природничій, технологічній, інформатичній, соціальній і здоров'язбережувальній, фізкультурній, громадянській та історичній, мистецькій. Кожна галузь описана через загальні та обов'язкові результати навчання здобувачів освіти. Загальні результати навчання представлені описом складників ключових

¹ <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>.

чових і предметних компетентностей, якими має володіти випускник закладів середньої освіти III ступеня, та є орієнтиром для побудови освітньої траєкторії здобувачів повної загальної середньої освіти. Обов'язкові результати навчання показують, які складники ключових і предметних компетентностей мають бути сформованими у здобувачів освіти на кінець кожного циклу навчання.

У 2019 році розроблено проєкт Державного стандарту базової середньої освіти. Проєктом визначено мету та принципи організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти II ступеня (5–9 класи); зміст ключових компетентностей здобувачів базової середньої освіти; вимоги до обов'язкових результатів навчання та компетентностей здобувачів базової середньої освіти; загальний обсяг навчального навантаження здобувачів у базових навчальних планах; підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів. Проєкт стандарту наразі доопрацьовується за результатами громадського обговорення.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом повної загальної середньої освіти результатів навчання, є освітня програма закладу загальної середньої освіти (стаття 33 Закону України «Про освіту», стаття 15 Закону України «Про загальну середню освіту»). Орієнтирами для розроблення закладами освіти освітніх програм є типові освітні програми, в яких представлений узгоджений комплекс видів освітньої діяльності, що ґрунтується на компетентнісному підході і спрямований на реалізацію мети й завдань початкової освіти, визначених Державним стандартом. Із 2018 року в шкільну практику впроваджуються дві типові освітні програми (Типова освітня програма, розроблена під керівництвом О. Я. Савченко, Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Р. Б. Шияна), а також типові навчальні програми для шкіл з викладанням мовами корінних народів та національних меншин для 1–2 та 3–4 класів, що затверджені наказами Міністерства освіти і науки України від 21.03.2018 № 268² та 27.12.2018 № 1461³.

Відповідно до компетентнісного підходу переглянуто та доопрацьовано 48 навчальних програм для учнів базової середньої та 76 навчальних програм для учнів профільної середньої школи, доопрацьовано програми з історії України для 5–11 класів, затверджено типові освітні програми закладів повної загальної середньої освіти I, II ступенів (накази МОН від 20.04.2018 № 407, № 405 відповідно), III ступенів (накази МОН від 20.04.2018 № 406, № 408).

² <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-ta-navchalnih-program-dlya-1-2-h-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.

³ <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-osvitnih-program-dlya-3-4-klasiv-zakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>.

Програми розміщені на вебсайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.

Важливим інструментом реалізації освітніх програм є підручник. Постановою КМУ від 23.01.2019 № 41 затверджено Порядок забезпечення підручниками та посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти і педагогічних працівників. Також документ дає можливість забезпечувати навчальними матеріалами пілотні школи НУШ, зокрема зошитами з друкованою основою та дидактичними матеріалами.

Одним із першочергових завдань реформування освіти є створення підручників нового покоління, що здатні зацікавити учнів та мотивувати їх до навчання, зокрема шляхом використання інформаційно-комунікаційних технологій. Для цього, зокрема, зроблено перші кроки з упровадження в освітній процес електронних підручників.

Безпосередньо видрук і доставка підручників у 2019 році відбувається успішно. Станом на 02.08.2019 року надруковано та доставлено до органів управління освітою облдержадміністрацій 100 % примірників підручників для 5 класу; 78,8 % підручників для учнів 2 класу, 26,6 % – для 6 класу та 12,8 % – для 11 класу.

Оперативна інформація: <https://imzo.gov.ua/vydannia-ta-dostavka-pidruchnykiv-u-2019-rotsi/?fbclid=IwAR0EWcdBBANEWoisAGhxnNP8QXeQk9fsDPGECcDARTxjyfdnKOILwQ0S08I>.

Фінансове забезпечення НУШ

Успішна реалізація реформи загальної середньої освіти неможлива без належного фінансового забезпечення кожного етапу впровадження засад Нової української школи. Тому з початку реалізації концепції Нова українська школа Уряд спрямовував значні фінансові ресурси на реформування шкільної освіти.

Уперше за часи незалежності упродовж 2016–2019 рр. було виділено кошти у розмірі понад 3 млрд грн на освітні капітальні видатки. Зокрема було профінансовано капітальні видатки на створення нового освітнього середовища (капітальний ремонт шкіл, оснащення їх сучасною матеріально-технічною базою), придбання шкільних автобусів, забезпечення належних санітарно-гігієнічних умов. У поточному році передбачено видатки на суму 467,3 млн грн для забезпечення санітарно-гігієнічних умов у приміщеннях ЗЗСО та матеріально-технічного оснащення шкільних кабінетів.

Рисунок 1 ілюструє динаміку обсягу освітньої та інших видів субвенцій на реформу шкільної освіти у 2016–2019 рр.

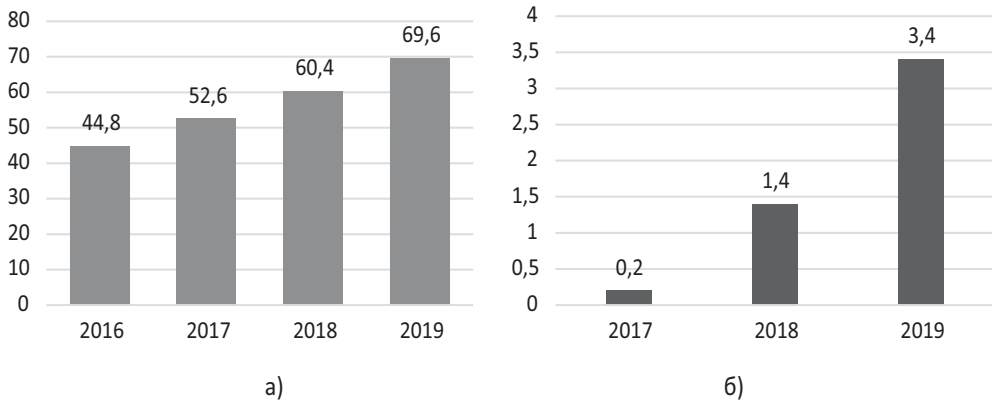

Рис. 1. Обсяг освітньої (а) та інших субвенцій (б) на реформу шкільної освіти у 2016–2019 рр., млрд грн

Побудовано за даними Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

Як видно, лівова частка субвенціальних коштів витрачалась на фінансування заробітної плати в рамках освітньої субвенції. Її обсяг поступально зростав від 44,8 млрд грн у 2016 році до 69,6 млрд грн (план) у 2019 році.

Сукупний обсяг інших видів освітніх субвенцій зростав з 0,2 млрд грн у 2017 році до 3,4 млрд грн (план) у 2019 році.

Розглянемо детальніше розподіл коштів з інших видів освітніх субвенцій, що спрямовували на фінансування реформаторських заходів у рамках НУШ.

Вище зазначалося, що для посилення фінансового забезпечення реформування шкільної освіти з 2018 року Урядом запроваджено субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа». Порядок та умови надання цієї субвенції було затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.04.2018 № 237.

Загальний обсяг такої субвенції у 2018 році склав 1 083 млн грн. Критерії розподілу за напрямками (обласний бюджет): не менше 60 % на оплату праці; не більше 30 % – придбання предметів та матеріалів, тиражування матеріалів для забезпечення підвищення кваліфікації та на підготовку, видання та тиражування, придбання навчальних матеріалів для початкових класів і класів, де навчають мовами національних меншин; не більше 10 % – витрати на відрядження.

Зазначимо, що Міністерство освіти і науки України в рамках реалізації концепції НУШ спрямовує кошти освітньої субвенції за такими трьома головними напрямками:

1. Створення нового освітнього середовища (ремонт приміщень та матеріально-технічне забезпечення кабінетів шкіл);

2. Забезпечення нового змісту освіти (новий Державний стандарт, нові дидактичні матеріали, сучасні підручники, мультимедійний контент тощо);

3. Підвищення кваліфікації та мотивації вчителя (підготовка тренерів-педагогів, супервізорів, проведення супервізії та підвищення кваліфікації педагогічних працівників).

У рамках створення нового освітнього середовища виділено: на закупівлю комп'ютерного обладнання – 199 756,0 тис. грн (20 % загального обсягу; розподіл між регіонами здійснено пропорційно кількості закладів, де є початкова школа); на закупівлю сучасних меблів – 399 512,0 тис. грн (40 %; розподіл між регіонами здійснено пропорційно кількості учнів 1–4-х класів).

Для забезпечення нового змісту освіти виділено: на закупівлю дидактичних матеріалів – 399 512,0 тис. грн (40 %, розподіл між регіонами здійснено пропорційно кількості 1–4-х класів); на забезпечення дітей сучасними підручниками, зокрема у 2018 році – 188 441,7 тис. грн. (146 210,8 тис. грн – видання підручників і посібників для учнів 1 класу закладів загальної середньої освіти; 3 476,2 тис. грн – видання підручників і посібників для учнів 1 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти; 6 464,6 тис. грн – доставка літератури; 350,0 тис. грн – проведення конкурсу відбору підручників для здобувачів повної загальної середньої освіти; 31 940,1 тис. грн – розроблення електронних підручників для учнів).

Також на забезпечення учнів початкових класів навчальними засобами та мобільними меблями у 2018 році виділено 998,8 млн грн, у 2019 році – 950,0 млн грн. Алгоритм розподілу коштів між місцевими бюджетами є наступний:

– для дидактичних матеріалів – пропорційно кількості класів у початковій школі;

– для сучасних меблів – пропорційно кількості учнів у початковій школі;

– для музичних інструментів, комп'ютерного обладнання, відповідного мультимедійного контенту – пропорційно кількості початкових шкіл.

Розподіл коштів за напрямками (обласний бюджет):

2018 рік	2019 рік
40 % – дидактичні матеріали;	25 % – дидактичні матеріали;
40 % – сучасні меблі;	40 % – сучасні меблі;
20 % – комп'ютерне обладнання, мультимедійний контент	35 % – музичні інструменти, комп'ютерне обладнання, мультимедійний контент.

Субвенція надається на умовах співфінансування.

Розподіл зазначених коштів за напрямами показано на рис. 2.

З метою підвищення кваліфікації та мотивації вчителя у 2018 році було виділено 370,0 млн грн, зокрема використано 141,8 млн грн на підготовку тренерів-педагогів, підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 і 2019/2020 н. рр., заступників директорів закладів загальної середньої освіти з навчально-виховної (навчальної, виховної) роботи у початкових класах, учителів іноземних мов, які навчатимуть учнів перших класів у 2018/2019 н. р., учителів закладів загальної середньої освіти (класів), в яких діти навчаються мовами національних меншин. У 2019 р. на ці витрати заплановано 265 млн грн.

Алгоритм розподілу коштів наступний: розподіл між місцевими бюджетами пропорційний чисельності педагогічних працівників, які підвищують кваліфікацію.

Критерії розподілу за напрямами (обласний бюджет):

- не менше 60 % на оплату праці;
- не більше 30 % – придбання предметів та матеріалів, тиражування матеріалів для забезпечення підвищення кваліфікації та на підготовку, видання та тиражування, придбання навчальних матеріалів

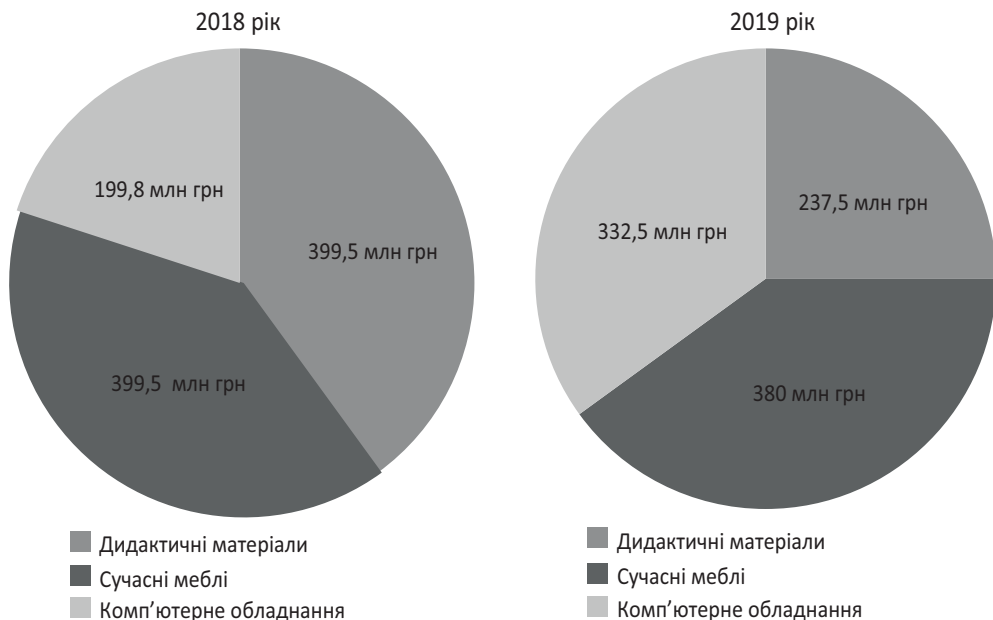

Рис. 2. Розподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» (на закупівлю дидактичних матеріалів, сучасних меблів, комп'ютерного обладнання за напрямами у 2018 та 2019 роках)

Побудовано за даними Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.

для початкових класів і класів, де навчаються мовами національних меншин;

– не більше 10 % – витрати на відрядження.

У 2018 році всі кошти субвенції за цим напрямком спрямовувалися на підготовку тренерів-педагогів, підвищення кваліфікації вчителів початкової школи, асистентів вчителів, заступників директорів ЗЗСО, вчителів іноземних мов, які навчатимуть учнів у початкових класах, вчителів класів з мовами національних меншин.

У 2019 році розподіл коштів на підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснено в такий спосіб:

– 165 млн грн на підготовку тренерів-педагогів, супервізорів, та підвищення кваліфікації директорів, заступників директорів ЗЗСО, вчителів початкової школи, асистентів вчителів, вчителів іноземних мов, які навчатимуть учнів у початкових класах, вчителів класів з мовами національних меншин, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів;

– 100 млн грн на підвищення кваліфікації вчителів 5–11(12) класів.

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 130 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти “Нова українська школа” у 2019 році» було здійснено розподіл коштів вищезазначеної субвенції на 2019 рік. Так, у 2019 році плановий обсяг субвенції становить 1 215 млн грн. *Урядовим рішенням удосконалено механізм використання коштів зазначеної субвенції шляхом унесення змін до Порядку та умов надання такої субвенції.*

Пропозиціями МОН до Бюджетної декларації на 2020–2022 рр. у сфері загальної середньої освіти задекларовано продовження реформи «Нова українська школа», розбудову нового освітнього простору; забезпечення доступності загальної середньої освіти, зокрема щодо навчання державною мовою поряд із навчанням рідною мовою для національних меншин; забезпечення функціонування національної освітньої електронної платформи та впровадження електронних підручників; забезпечення професійного розвитку педагогічних працівників, зокрема їх сертифікації та підвищення кваліфікації; забезпечення належних умов для здійснення національно-патріотичного виховання на базі міжшкільних ресурсних центрів; здійснення упорядкування мережі малокомплектних шкіл шляхом поступового підвищення розрахункової наповнюваності класів при розрахунку освітньої субвенції та зміни механізмів фінансування шкіл з малою чисельністю учнів.

У сфері інклюзивної освіти передбачається розбудова дієвої та територіально-доступної мережі інклюзивно-ресурсних центрів; забезпечення надання освітніх послуг учням з особливими освітніми по-

требами максимально наблизити до місця проживання та урахування їх індивідуальних потреб і можливостей; створення сприятливих умов для навчання дітей з особливими освітніми потребами, здобування якісної освіти дітьми, що перебувають на довготривалому лікуванні в закладах охорони здоров'я або навчаються в спеціальних школах.

Отже, здійснене Урядом реформування системи фінансування загальної середньої освіти на основі субсидіарності дало змогу місцевим громадам спрямовувати значні фінансові ресурси на розбудову якісної, сучасної та доступної шкільної освіти.

Забезпечення ігровими наборами учнів 1 класів закладів повної загальної середньої освіти (проект LEGO)

Відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та фондом The LEGO Foundation, підписаному у 2010 р., МОН розпочало співпрацю із The LEGO Foundation (королівство Данія) у рамках сприяння поширенню кращих здобутків та обміну досвідом, у тому числі міжнародним.

У 2018/2019 н. р. всі перші класи закладів загальної середньої освіти (близько 16 тисяч шкіл з усієї України) безкоштовно отримали ігрові набори LEGO, а саме: кожен учень першого класу (понад 455 000 першокласників) отримав набір «Шість цеглинок», а кожен перший клас – набір конструктора «LEGO Play Box» для використання в освітньому процесі виключно в закладі освіти, на балансі якого вони перебуватимуть (близько 16 000 державних та комунальних ЗЗСО). The LEGO Foundation були упорядковані та надані безкоштовно методичні посібники «Шість цеглинок в освітньому просторі школи» та «Гра по-новому, навчання по-іншому».

Протягом 2018/2019 року тренерами The LEGO Foundation було здійснено донавчання усіх вчителів перших класів 2018/2019 н. р. у Кіровоградській, Полтавській, Сумській, Чернівецькій областях та м. Києві.

З метою забезпечення якості впровадження діяльнісного підходу в навчанні The LEGO Foundation здійснив додатковий тренінг для 250 тренерів (по 10 тренерів з кожного регіону) для подальшого навчання ними вчителів перших класів 2018/2019 н. р. та перших класів 2019/2020 н. р.

З метою забезпечення системності, стійкості та тривалості нових підходів відбувається розробка та імплементація модулів «Навчання через гру» у програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників та у програми підготовки педагогів закладів вищої освіти (розробляються робочою групою, до складу якої входять представники The LEGO Foundation). Затверджено план розроблення та імплементації.

тації модулів «Навчання через гру» у програми підготовки педагогів та підвищення кваліфікації педагогічних працівників МОН України (наказ МОН № 1454 від 26.12.2018). Заклади, які беруть участь у пілотуванні цього проєкту: Вінницька академія неперервної освіти, Запорізький інститут післядипломної педагогічної освіти, Одеська академія неперервної освіти, Балтське педагогічне училище, Запорізький національний університет, Мелітопольський державний педагогічний університет. Здійснено навчання викладачів закладів вищої освіти до впровадження модуля «Навчання через гру».

20 червня 2019 року було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та The LEGO Foundation (Королівство Данія) щодо впровадження ігрових та діяльнісних методів навчання в освітній процес закладів дошкільної, загальної середньої та вищої освіти. Відповідно до статті 5 Меморандуму «у 2019/2020 та 2020/2021 навчальних роках The LEGO Foundation зобов'язується безкоштовно надати Міністерству освіти і науки України ігрові набори LEGO для забезпечення усіх перших класів закладів загальної середньої освіти державної і комунальної форм власності, розташованих на території України». Окрім розвитку проєкту «Навчання через гру», підписаний Меморандум передбачає поглиблення співпраці між МОН та The LEGO Foundation у дошкільній освіті, закладах вищої освіти та післядипломної педагогічної освіти, а також проведення додаткового навчання для вчителів. До того ж у межах співпраці буде продовжуватися імплементація модулів та спецкурсів з ігрових та діяльнісних методів навчання в освітні програми підготовки педагогів у закладах вищої освіти та програми підвищення кваліфікації.

Наступними кроками є забезпечення комплектами ігрових наборів LEGO нових першокласників Нової української школи.

Прогнозований прийом учнів до перших класів ЗЗСО за типом місцевості у розрізі регіонів (2019/2020 н. р.)

Вихідними даними, використаними для прогнозу, слугувала статистична інформація Державної служби статистики України (ДССУ) про народжуваність дітей в Україні за 2008–2017 рр. та інформація із статистичної форми звітності 76-РВК «Зведений звіт денних загальноосвітніх навчальних закладів» за 2014/2015–2018/2019 н. рр. у розрізі областей.

Дані про народжуваність дітей для періоду, починаючи з 2008 року, не враховують кількість народжених дітей на тимчасово окупованих територіях Автономної Республіки Крим та м. Севастополі, а також Донецької та Луганської областей.

Для визначення прогнозованої кількості учнів першого класу в денних закладах загальної середньої освіти для періоду 2019/2020–2022/2023 н. рр. використано усереднене співвідношення кількості учнів першого класу в 2014/2015–2018/2019 н. рр. до відповідної кількості народжених дітей у 2008–2012 рр. у цілому по Україні та в розрізі областей.

Найбільша прогнозована кількість учнів у міській місцевості спостерігається у Дніпропетровській та Харківській областях, а також у місті Києві. У сільській місцевості найбільша прогнозована кількість учнів спостерігається у Львівській, Закарпатській та Рівненській областях. У Донецькій та Харківській областях найменша прогнозована кількість учнів – у сільській місцевості (рис. 3).

У 2018/2019 н. р. за статистичними даними станом на 5 вересня 2018 року в Україні за парти сіли 461 308 першокласників (загалом), зокрема 454 929 учнів 1 класу (98,6 %) – у загальноосвітніх школах (без урахування спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) і спеціальних класів), а також 5 161 першокласник (1,1 %) – у спеціальних школах (школах-інтернатах) і 1 218 учнів (0,3 %) – у спеціальних класах при закладах ЗСО. У сільській місцевості розпочали навчання 29,4 % першокласників, у міських школах – 70,6 % першокласників (без урахування спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) і спеціальних класів).

У розрізі областей найбільшу кількість першокласників зафіксовано в Дніпропетровській області (36 911 учнів; від 8,1 % загальної кількості першокласників по Україні), у місті Києві (34 396 учнів; 7,6 %), в Одеській (30 918 учнів; 6,8 %) і Львівській (30 572 учні; 6,7 %) областях; найменше – у Луганській (5 888 учнів; 1,3 %), Чернігівській (10 221 учень; 2,2 %) Сумській (10 881 учень; 2,39 %) і Кіровоградській (10 955 учнів; 2,41 %).

Аналізуючи динаміку кількості учнів 1 класу впродовж 2014/2015–2022/2023 н. рр. (період 2019/2020–2022/2023 – прогноз), можна прослідкувати поступове збільшення кількості учнів упродовж періоду з 2014/2015 н. р. до 2018/2019 н. р. Починаючи з 2019/2020 н. р., прослідковується тенденція щодо зменшення кількості першокласників (в 2022/2023 н. р. на 15,3 % порівняно з 2018/2019 н. р.) (рис. 4).

Відповідно до даних щодо кількості учнів 1–4 класів у 2018/2019 н. р. і прогнозованих аналогічних показників щодо такої кількості в 2019/2020–2022/2023 н. рр., можна оцінити кількість учнів цього рівня освіти, які навчатимуться в Новій українській школі та в 2022/2023 н. р. перейдуть до 5 класу. Для розрахунку прогнозованої кількості учнів використано величину усередненого відсотка кількості учнів 1–5 класу для динаміки впродовж 2010/2011 н. р.–2017/2018 н. р. (табл. 1).

ПОВНА ЗАГАЛЬНА СЕРЕДНЯ ОСВІТА

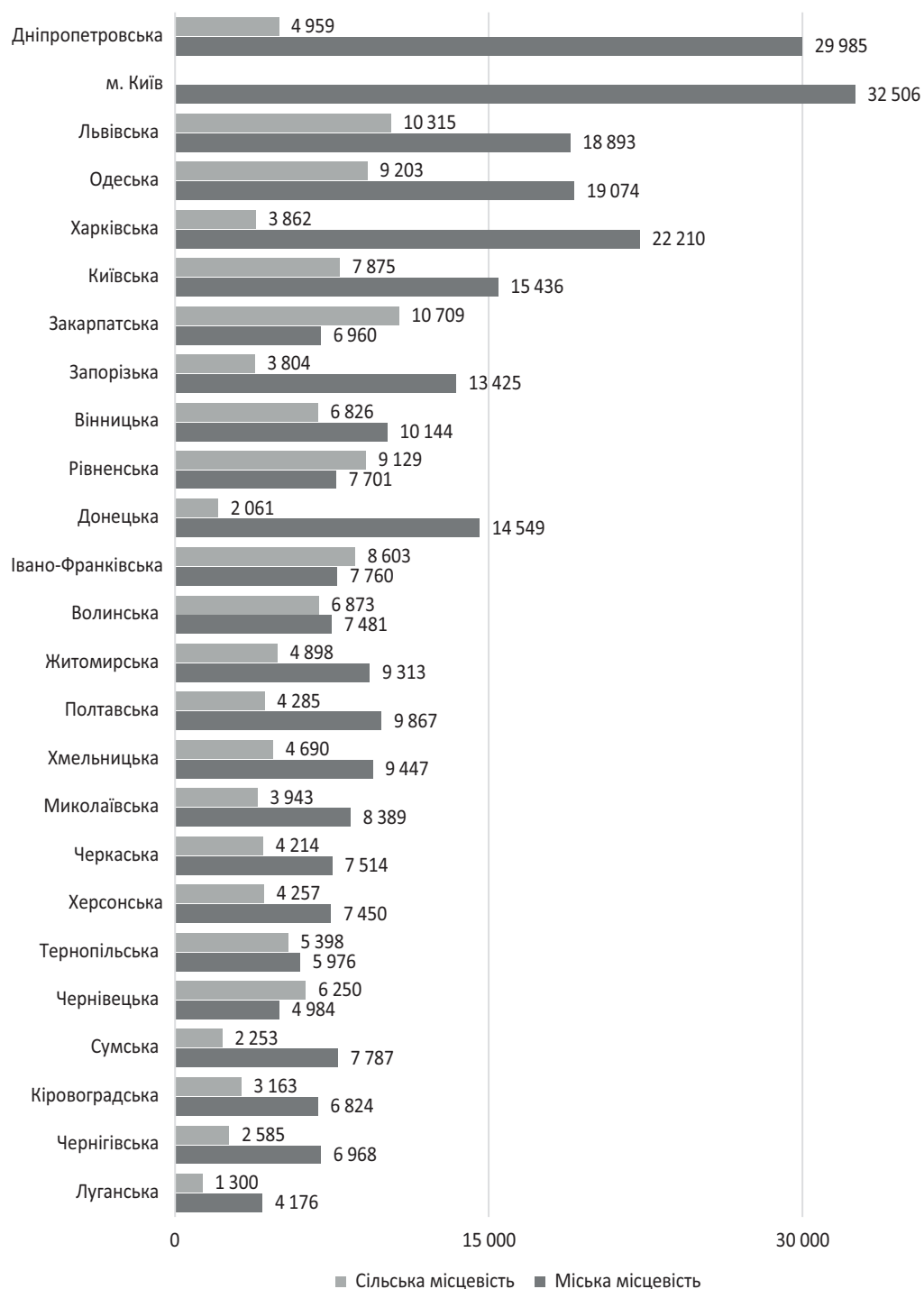

Рис. 3. Прогнозований прийом учнів до перших класів ЗЗО за типом місцевості у розрізі регіонів у 2019/2020 н. р., осіб

Побудовано ДНУ «Інститут освітньої аналітики» за даними Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

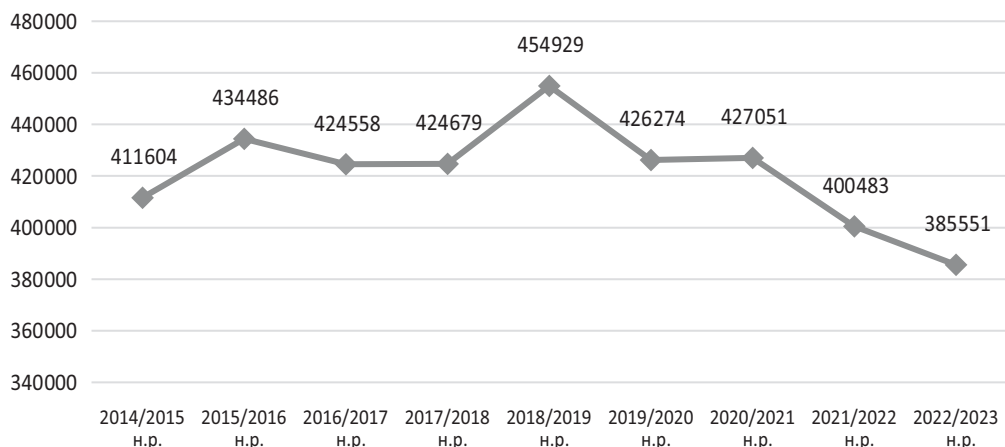

Рис. 4. Динаміка кількості учнів 1 класу 2014/2015–2022/2023 н. р., з урахуванням прогнозованих показників, осіб

Побудовано ДНУ «Інститут освітньої аналітики» за даними Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Таблиця 1

Прогнозована кількість учнів НУШ

	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	5 клас
2019/2020 н. р.	426 274	450 926			
2020/2021 н. р.	427 051	422 523	447 950		
2021/2022 н. р.	400 483	423 293	419 734	445 620	
2022/2023 н. р.	385 551	396 959	420 499	417 552	443 971

Складено ДНУ «Інститут освітньої аналітики» за даними Державної служби статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Моніторинг результативності впровадження нових підходів до навчання у початковій школі (Нова українська школа)

Одночасно зі стартом Нової української школи Міністерство освіти і науки ініціювало проведення комплексного спостереження за впровадженням освітніх інновацій, яке дозволило отримати інформацію щодо відповідності умов, створених у закладах загальної середньої освіти, концептуальним засадам Нової української школи, а також щодо готовності закладів освіти та вчителів перших класів до навчання і викладання за новим Державним стандартом початкової освіти. Дослідження умов реформування загальної середньої освіти на початку 2018/2019 н. р. в контексті освітньої діяльності вчителів 1 класів проведено на підставі листа Міністерства освіти і науки України №1/11-7795 від 24.07.2018.